

PATENDIAMET TÖÖSTUSOMANDI APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1971/1972-o

Tallinn, 28.10.2021

**Kaebused nr 1971 ja 1972 –
kaubamärkide „asendimärk takso“
(taotlus nr M201900496) ja
„asendimärk takso“ (taotlus nr
M201900638) registreerimisest osalise
keeldumise vaidlustamine**

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Sulev Sulsenberg (eesistuja), Tanel Kalmet ja Anneli Kapp, vaatas kirjalikus menetluses läbi SAKA Holding OÜ kaebused Patendiameti otsuste peale kaubamärkide „asendimärk takso“ (taotlus nr M201900496) ja „asendimärk takso“ (taotlus nr M201900638) registreerimisest osalise keeldumise kohta.

Asjaolud ja menetluse käik

28.10.2020 esitas SAKA Holding OÜ (edaspidi ka kaebaja; esindaja patendivolinik Almar Sehver) tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi ka komisjon) kaebused Patendiameti 28.08.2020 otsuste nr 7/M201900496 ja nr 7/M201900638 peale, millega Patendiamet kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 9 lg 1 punktides 2 ja 3 tulenevalt osaliselt keeldus kahe kaubamärgi „asendimärk takso“ [komisjoni poolt kaubamärkidele viitamise eesmärgil kasutatav tinglik nimetus, s.t kaubamärkide endi andmetes määratlust „asendimärk takso“ ei kasutata – *komisjoni märkus*] registreerimisest klassis 39, nimelt teenuste osas:

transport; taksoteenused; autojuhiteenused; autotransport, -veod; bussitransport, -veod; transpordi, sõidukite ettetellimine, reserveerimine; reisijatransporditeenuste korraldamine kolmandatele isikutele sidusrakenduse kaudu; taksoreserveerimisteenuste pakkumine mobiilirakenduste kaudu; transporditeave, transpordiinfo.

Komisjon võttis kaebused menetlusse **11.11.2020**.

Kaebustes märgitakse, et kaebaja on Eestis asutatud valdusettevõte, kelle gruppi kuulub Tulika Takso AS – Eesti vanim ja suurim taksofirma, kes tegutseb Eestis kaebaja hinnangul vaieldamatult tuntud ja maineka „TULIKA TAKSO“ kaubamärgi all. Kaebaja osutab, et tema nimele on Eestis registreeritud sõnaline kaubamärk „TULIKA TAKSO“ klassides 12, 16, 35, 37, 39, 41, 42 (reg nr 17450, taotluse

kuupäev 28.05.1993, registreerimise kuupäev 20.10.1995) ning kujutiskaubamärk klassides 12, 16, 35, 37, 39, 41, 42 (reg nr 17483, taotluse kuupäev 28.05.1993, registreerimise kuupäev 20.10.1995).

Kaebuste esemeks on kaebaja asendikaubamärgid, mis kujutavad valget värvi sõiduki esiüksel/esiustel TULIKA TAKSO [siin ja edaspidi kaebaja sõnakasutus, s.t kaubamärkides endis sõnu „TULIKA TAKSO“ ei sisaldu – *komisjoni märkus*] värvilist logo, mille registreerimisest on Patendiamet oma 28.08.2020 otsustega keeldunud enamike kaupade ja teenuste osas, väites, et kaubamärgid on kirjeldavad ja eristusvõimetus. Lisaks on vaidluse esemeks küsimus, kas sõiduki valget värvi saab/peab asendimärgi puhul arvesse võtma ja juhul, kui mitte, siis miks Patendiamet ei nõustunud kaubamärgi liigi muutmiseks „muu märk“, mille osas värvi piirangud ei esine. Kaebaja vaidlustab Patendiameti otsused selles osas, millega Patendiamet keeldus kaubamärke registreerimast.

Adress:
Toompuiestee 7
15041 Tallinn

Telefon:
627 7942
e-mail: toak@epa.ee

Faks:
645 1342
<http://toak.epa.ee/>

Kaebaja märgib, et seoses uute kaubamärgiliikide võimaldamisega kaubamärgiseaduse muudatuste tulemusena ja soovides tugevdada TULIKA TAKSO brändi kaitset, esitas kaebaja kaubamärgitaotlused nr M201900496 ja nr M201900638 (neist esimesena nimetatud kaubamärgitaotluse reproduktsioonil on kujutatud musti ruute kollase ovaali taustal, mis on paigutatud sõiduauto vasakule küljele juhipoolele uksele, ning teisel sama, kuid lisaks sõiduauto vasaku külje vaatele on reproduktsioonil esitatud ka sõiduauto parema külje vaade, kus ruutudega logo paikneb kõrvsõitja poolisel uksele – komisjoni kirjeldus). Nimetatud kahe kaubamärgi registreerimisest Patendiamet osade teenuste osas keeldus (välja arvatud alljärgnevalt allajoonitud teenustega seoses, mille osas tegi Patendiamet registreerimise otsused):

Klass 39 – Transport; kaupade pakendamine ja ladustamine; reiside korraldamine; taksoteenused; autojagamisteenused; autojuhiteenused; sõidukite üürimine, laenutus, rentimine; autorent, autode rent; busside rent; autotransport, -veod; bussitransport, -veod; eskortteenused, reisijate saatmine; huvireiside transpordi korraldamine; transpordi, sõidukite ettetellimine, reserveerimine; reisijatransporditeenuste korraldamine kolmandatele isikutele sidusrakenduse kaudu; taksoreserveerimisteenuste pakkumine mobiilirakenduste kaudu; transporditeave, transpordiinfo.

Kaebaja leiab, et Patendiameti keeldumisotsus on ekslik ega vasta KaMS § 9 lg 1 punktide 2 ja 3 normikoosseisule ning arvesse ei ole võetud kaebaja pikaajalist kaubamärgi kasutust ja varasemat registreerimist. Lisaks on Patendiamet kaebaja hinnangul eksinud, kustutades asendikaubamärgi värvide loetelu ning keeldudes arvestamast asendimärgi tausta (sõiduki) värvust; alternatiivselt on Patendiamet eksinud, keeldudes kaubamärgi liigi muutmisest (muu märk), mille puhul oleks saanud taustavärvi arvestada. Sellest tulenevalt on kaebaja seisukohal, et Patendiameti keeldumisotsus ei ole põhjendatud ega seaduslik.

Kaebaja kirjeldab kaubamärgitaotluste nr M201900496 ja nr M201900638 menetluste kulgu Patendiametis järgmiselt. Kaebaja esitas 14.05.2019 Patendiametile taotluse nr M201900496 asendimärgi registreerimiseks (Tulika Takso logo sõiduki esiüksel) ning lisis taotlusele kaubamärgi värvide loetelu „valge, kollane, must“ ning kirjelduse „mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo kinnitatud valge sõiduki parempoolsele välisküljele.“ Patendiamet võttis taotluse menetlusse 16.05.2019 ning menetlusse võtmise teate kohaselt oli olemas nii värvide loetelu (591), kui kirjeldus (571). Kaebaja palus 10.06.2019 parandada kaubamärgikirjeldust „mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo kinnitatud valge sõiduki parempoolsele ja/või vasakpoolsele välisküljele.“ Patendiamet vastas 11.06.2019, et kirjeldus ei vasta reproduktsioonile ja palus seda korrigeerida. Kaebaja vastas 12.06.2019 ning palus kirjelduse kustutada. Patendiamet edastas 14.06.2019 teate, milles märkis, et punktiirjoontes esitatud asendimärgi osa värvi (valge) ei saa värvide loetelus nimetada. Kaebaja vastas 14.08.2020 ning selgitas, et punktiirjoonega välistatakse vaid tausta konkreetne kuju, kuid ei ole välistatud taustavärvi kujutamist; ühtlasi esitas kaebaja ka alternatiivse kaubamärgi kirjelduse, määratledes valge asendimärgi taustavärvina. Lisaks taotles kaebaja, et juhul, kui Patendiamet jääb oma seisukoha juurde, palub kaebaja kaubamärgi liiki muuta „muu märk“ (kaubamärgimääruse § 19¹ lg 11) ning säilitada ülaltoodud värvide loetelu ja kirjeldus. Patendiamet edastas 02.09.2019 teate, milles informeeris kaubamärgi värvide loetelu ja kirjelduse kustutamisest.

Kaebaja esitas 13.06.2019 Patendiametile taotluse nr M201900638 asendimärgi registreerimiseks (Tulika Takso logo mõlemal sõiduki esiüksel) ning lisis taotlusele kaubamärgi värvide loetelu „valge, kollane, must“ ning kirjelduse „mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo kinnitatud valge sõiduki parempoolsele ja/või vasakpoolsele välisküljele.“ Patendiamet võttis taotluse menetlusse 20.06.2019 ning menetlusse võtmise teate kohaselt oli olemas nii värvide loetelu (591), kui kirjeldus (571). Samas märkis Patendiamet, et logo tausta värvi ei ole võimalik asendimärgi puhul kujutada, kuna punktiirjoontes esitatud asendimärgi osa ei kuulu registreeritava eseme juurde ning seetõttu ei saa ka selle värvi nimetada ega kirjeldada. Kaebaja vastas Patendiametile 21.08.2020 ning selgitas, et punktiirjoonega välistatakse vaid tausta konkreetne kuju, kuid ei ole välistatud logo taustavärvi kujutamist; ühtlasi esitas kaebaja ka alternatiivse kaubamärgi kirjelduse, määratledes valge asendimärgi taustavärvina. Patendiamet edastas 02.09.2019 teate, milles informeeris kaubamärgi värvide loetelu ja kirjelduse kustutamisest.

Kaebaja hinnangul on Patendiameti tegevus mõlemal juhul lisaks sellele, et see on põhjendamata ja ekslik, kaasa toonud kaebajale ka negatiivse tagajärje, kuna Patendiamet ei arvestanud asjaolu, et TULIKA TAKSO kaubamärgiga taksod on alati valget värvi ja just seda soovis kaebaja kaitsta. Kaebaja märgib, et õiguslikult ega ka praktikas ei ole kuskil fikseeritud, et asendimärgil ei saa olla taustavärvi. Vastupidi, kaebaja hinnangul piirab selline käsitlus üleliigselt eriliigiliste kaubamärkide õiguskaitse võimalusi, samas kui direktiivi ja kaubamärgiseaduste muudatuste eesmärgiks oli just suurendada kaubamärkide uute liikide kaitsevõimalusi. Punktiirjoone kasutamisest ei saa tuleneda seisukohta, et reproduktsioonil kujutatud objektile ei võiks olla taustavärvi. Kaebaja leiab, et selle

näiteks on ka varasemast ajast registreeritud UPS sõiduk, mille kontuurid on esitatud punktiiris, kuid sõiduk ise värviliselt (26.07.2000 registreeritud kaubamärk nr 31717) – selle tulemusena määratletakse kaubamärgi õiguskaitse abstraktse sõiduki kuju suhtes, kuid oluline on sõiduki värv. Kaebaja leiab seetõttu, et kuigi sõiduki väliskuju ei ole käesoleval juhul kaubamärgi õiguskaitse esemeks, on selleks siiski kaubamärgi taustavärv (valge). Juhul, kui Patendiamet leiab, et asendimärgil ei saa olla taustavärvi, siis palub kaebaja muuta kaubamärgi liiki ning käsitleda kaubamärgi liigina „muu märk“ (kaubamärgimääruse § 19¹ lg 11) ja siiski arvestada ka valge taustavärviga.

Kaebaja on kaebustele lisanud ka kaubamärgitaotlustega nr M201900496 ja M201900638 seotud kaebaja ja Patendiameti kirjavahetuse ja Patendiameti 28.08.2020 otsused.

Kaebaja peab käesoleva vaidluse kontekstis oluliseks varasema TULIKA kujutiskaubamärgi registreeringu mõju. Kaebaja leiab, et temale endale kuuluv varasem kaubamärgiregistreering täpselt samale graafilisele kujutisele on äärmiselt oluline, kuna Patendiameti varasem praktika on loonud teatava õigustatud ootuse, et kaebaja hilisemate kaubamärkide puhul kaubamärgi eristusvõime hindamine põhimõtteliselt oluliselt ei muutu. Käesoleval juhul ei ole teada kindlaid faktilisi andmeid, mis mõjutaksid TULIKA asendikaubamärkide (st ennekõike TULIKA TAKSO logo) eristusvõime hindamist erinevalt, kui seda on tehtud varasematel aastatel – Patendiamet on ka rõhunud ajaloolisele taksonduse sümbolikalale, kuid on ilmne, et see asjaolu kehtis ka esmase märgi registreerimise ajal. Kaebaja märgib, et kuigi formaalselt jäävad varasemad registreeringud kehtima, võib eeldada, et Patendiameti praktika ümber hinnata sama taotleja uute taotluste puhul varasemalt kaitstud kaubamärgi element mõjutab ka varasemate registreeringute õiguskaitse sisulist ulatust ning piirab nende õiguste jõustamist võimalike rikkujate suhtes.

Kaebaja märgib, et ta on esitanud Patendiametile ka andmed n-ö liba-Tulikatest, kes kaebaja kaubamärgi klientide eksitamisest väärkasutavad ja mille tarbijad ja ühiskond on meediakajastuse põhjal hukka mõistnud. Kaebaja hinnangul võib Patendiametit käesoleval juhul lugeda liba-Tulikate kaitsjaks ning kaubamärgi väärkasutajate toetajaks, mis aga ei arvesta üldse kaubamärgi sihtrühma (tarbija) taju. Olukorras, kus kaubamärgi väärkasutus toob kaasa tarbija reaalse eksitamise, tundub kaebajale küüniline seisukoht, et selline kaubamärk ei ole kaubamärgina eristusvõimeline.

Kaebaja osutab, et tema nimele registreeritud kujutiskaubamärgi nr 17483 graafiline kujutis on samasugune nagu ka kaebuse esemeks olevate asendikaubamärkide koosseisus, lisandunud on üksnes ovaalse logo kollane taustavärv. Viimase osas leiab kaebaja, et kuna registreerimise ajal kehtinud seaduse kohaselt andis mustvalge kaubamärgi registreerimine kaitse kõigis värvitoonides (Eesti Vabariigi kaubamärgiseaduse (RT 1992, 35, 459) § 6 lg 2: „/---/ Must-valgena registreeritud kaubamärk on õiguslikult kaitstud mis tahes värvikombinatsioonis, /---/“), siis võib öelda, et varasemalt registreeritud kaubamärk hõlmas ka kollase ovaalse taustaga kaubamärgi kujutist. Seega ei saa täiendavate elementide lisamine (kollane värv logo elemendina ja valge sõiduki värv) kaebaja hinnangul kaasa tuua kaubamärgi eristusvõime vähenemist, vaid üksnes selle suurenemist võrreldes varasemalt registreeritud kaubamärgi reproduktsiooniga.

Patendiameti põhjendust, et käesoleval juhul on asjaolud erinevad, ei pea kaebaja eluliselt usutavaks ainuüksi põhjusel, et Patendiamet tugineb aastal 2020 NSVL aegsele taksonduse sümbolikalale olukorras, kus NSVL aegset sümbolikat mäletab oluliselt väiksem arv Eesti tarbijaid, kui näiteks aastal 1995, mil registreeriti kaebaja esmane kaubamärk. Kuigi käesoleval juhul on lisandunud kollane värvitoon (valge sõiduki tasutavärv on vaidlusalune küsimus), ei saa kaebaja hinnangul eirata fakti, et kaubamärgi graafiline kujutis (ovaal, 3 musta ruutu ja nende asend ovaali suhtes) on identsed varasema kaubamärgiga. Kaebaja leiab, et olukorras, kus kaubamärgi kasvõi üks element on eristusvõimeline, on eristusvõimeline ka kaubamärk tervikuna – seega peaks seaduslikuks keeldumiseks Patendiamet suutma näidata ka, et kõnealuse logo kujutis kui selline on kirjeldav ja eristusvõimetu, kuid seda ei ole Patendiamet mingil viisil teinud.

Kaebaja on seisukohal, et tema asendikaubamärgid ei ole kirjeldavad KaMS § 9 lg 1 p 3 tähenduses. Kaebaja juhib seejuures tähelepanu, et praegusel juhul on Patendiamet kirjeldavaks pidanud mitte-sõnalist tähist, mille puhul peaks kaebaja hinnangul olema üheselt selge, et tegemist on mingi ametliku sümboliga – märgi või piktogrammiga, mitte aga ettevõtja enda poolt kujundatud logoga. Kaebaja peab küsimust kujutise (s.o mittesõnalise elemendi) kirjeldavast iseloomust küllaltki spetsiifiliseks ning leiab, et analoogia korras näiteks Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) kaubamärkide alast juhendit (B osa, 4. peatükk, p 3 „Kujutismärgid“) ja vastavat kohtupraktikat aluseks võttes on kujutiskaubamärgi kirjeldavus piiritletud ennekõike eluliste objektide (nt looma või inimese kujutis) elutruu kujutamise kaubamärgi koosseisus. Kaebaja logo asendimärgil ei ole aga elulise sümboli tõetruu kujutis, vaid tegemist on logo autori poolt loodud konkreetse ettevõtte logoga.

Kaebaja hinnangul piisab vaid Patendiameti poolt esitatud rahvusvaheliste näidete (Google otsing piltidele „taxi symbol“) võrdlusest kaebaja kaubamärgi kujutisega, kui on ilmselge, et need on visuaalselt täiesti erinevad. Sama leiab kaebaja ka seoses kõigi teiste näidetega, pidades neid sedavõrd selgelt erinevateks kaebaja kaubamärgi reproduktsioonist, et neist ei saa tuleneda õiguskaitset välistavaid asjaolusid konkreetse logo graafilise kujutise suhtes. Kaebaja osutab, et kohtupraktika kohaselt on kirjeldavad kaubamärgid need, mida võib asjaomase avalikkuse seisukohalt tavapäraselt kasutada kauba või teenuse tähistamiseks otseselt või üht selle olulist omadust mainides (Euroopa Kohtu otsus C-383/99, p 39). Seetõttu eeldab tähise kuulumine KaMS § 9 lg 1 punktis 3 sisalduva keelu kohaldamisalasse seda, et sellel on tähistatavate kaupade või teenustega piisavalt otsene ja konkreetne seos, mis võimaldab asjaomasel tarbijal otsekohe ja ilma järele mõtlemata tajuda, et tegemist on kõnealuste kaupade või teenuste liigi või mõne nende omaduse kirjeldusega, mitte aga päritolu näitava tähisega.

Kaebaja osutab ka, et kohtupraktika kohaselt tuleb taotletavale kaubamärgile õiguskaitse andmise hindamisel lähtuda vastava liikmesriigi piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepaneliku ja aruka keskmise tarbija eeldatavast ootusest (Euroopa Kohtu otsused C-342/97, p 26; C-210/96, p 31; C-37/03 P, p 28). Ekspertiisimenetluse jooksul Patendiameti poolt esitatud materjalidest nähtub, et taksoteenuse pakkumisel kasutavad ettevõtjad erinevaid tähiseid ehk kaubamärke, mis näitavad teenuse pärinemist konkreetselt ettevõtjalt. Kaebaja leiab, et ka ettevõtjate puhul, kes kasutavad nn malelaua mustrist lähtuvat ruudustikku, ovaale või kollast värvi, on tähised tervikuna siiski kujundatud iseseisvalt ja erinevalt. Kaebaja hinnangul oskab asjaomane keskmine tarbija selle kogemuse alusel osutada teenuse valikul tähelepanu erinevate taksoetevõtjate kasutatavatele kaubamärkidele kui tervikutele, mitte nende üksikutele elementidele.

Kaebaja märgib, et Eestis puudub riiklikult reguleeritud takso sümbolika ning erinevad taksoetevõtjad on kasutanud erinevaid tähistusi oma teenuste ning taksode eristamiseks. Seetõttu peab kaebaja vääraks ka Patendiameti lõppjärelust, et Eesti tarbija tajub kaebaja kaubamärki kui üldist taksoteenuse sümbolit – kuna Eestis ei ole ühtsest taksoteenuse sümbolikat, ei saa ka tarbijal sellist seisukohta mitte kuidagi olla. Kaebaja leiab, et vaadeldavat kaubamärki (graafiline kujutis asetatud sõidukile) ei saa käesoleval juhul üldse klassifitseerida teenuseid kirjeldavaks ning kuna tegemist ei ole ka ametliku või tavapärase „takso sümboliga“, siis ei ole ka formaalselt õige KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamine. Kaebaja viitab Patendiameti poolt ekspertiisimenetluses välja toodud konkreetsetele näidetele taksonduses kasutatava sümbolika kohta ning esitab omapoolsed põhjendused, miks kaebaja hinnangul on muu sümbolika erinev kaebaja taotletavatest kaubamärkidest – näiteks ruutude pikk rida *versus* kolm ruutu ovaali sees, valge auto *versus* muud värvi (nt kollased) autod, ovaalsete logode detailide erinevus jms. Seejuures leiab kaebaja, et Patendiamet ei ole käesoleval juhul eristanud kirjeldavat ja vihjavat kaubamärki.

Kokkuvõtlikult on kaebaja seisukohal, et Patendiameti esitatud näited ei anna alust väiteks, et kaebaja kaubamärgid oma konkreetses kujunduses langeksid kokku teiste poolt kasutatavate takso sümbolitega. Asjaolu, et kasutatakse kollast värvi või ruudustiku motiivi, ei ole kaebaja hinnangul piisav, et lugeda TULIKA TAKSO logo kujundus kirjeldavaks või eristusvõimeetuks. Patendiameti poolt 05.02.2020 teatele lisatud materjalid ei anna alust teistsuguste järeluste tegemiseks, kuna need materjalid käsitlevad automudeleid. Samas isegi osas, milles need peegeldavad NSVL aegset taksonduse ajalugu, ei ole need materjalid käesoleval juhul relevantssed, kuivõrd NSVL aegne ruudustik oli erinev (ei kasutatud kolme ruutu), ei kasutatud ovaalset logo, sõidukid olid kollased (kuid erineva kollase värvitooniga, kui kaebaja kaubamärgis sisalduv kollane värv) ning sisaldasid T + kuju elementi, mis tegelikult oli ka tol ajal tajutav sisuliselt kaubamärgina.

Seoses Patendiameti poolt rakendatud eristusvõime puudumist käsitleva keeldumisalusega (KaMS § 9 lg 1 p 2) märgib kaebaja, et Patendiamet on eristusvõime puudumist põhjendanud samade argumentidega, millega põhjendati kaebaja kaubamärkide kirjeldavust. Seega iseseisvad eristusvõime puudumise asjaolud puuduvad. Kuivõrd kaebaja on eelnevalt põhjendanud, miks Patendiameti seisukoht KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamisel on ebaõige, on samadel asjaoludel kaebaja hinnangul ebaõige ka KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaldamine. Kaebaja toob seejuures esile, et kohtupraktika kohaselt on kaubamärk eristusvõimeline, kui ta nõuab tõlgendamisel kasvõi minimaalset jõupingutust või käivitab asjaomases avalikkuses tunnetusliku protsessi (Euroopa Kohtu otsus C-398/08 P) ning nii komisjon kui kohtud on korduvalt selgitanud, et KaMS § 9 lg 1 punktis 2 sätestatud absoluutse keeldumisaluse mittekohaldamiseks piisab kaubamärgi minimaalsest eristusvõimest (nt komisjoni otsused nr 1650-o, lk 11, nr 1686-o, lk 18 ja Euroopa Üldkohtu otsus T-460/05, p 45). Kaebaja osutab, et Patendiamet on seoses kaubamärgi eristusvõimelisusega leidnud, et „taotletava tähise ükski element ei ole originaalne“ [kaebaja rõhuasetus], kuid hiljem siiski parandatud „eristusvõimeline“.

Kaebaja leiab, et käesoleval juhul ei ole alust kaubamärki kui tervikut pidada eristusvõimetuks – arvestades, et registreerimiseks piisab minimaalsest eristusvõimest.

Patendiamet on eristusvõime puudumise seostanud tarbija järeltõlkega, et tegemist on üldise taksoteenuse sümboliga. Kaebaja peab küsitavaks, et kui Eestis ei ole ühtselt kehtestatud taksoteenuse sümbolikat, siis millisel alusel peaks tarbija Eesti vanima ajalooga taksoettevõtte logo hakkama järsku pidama „üldiseks taksoteenuse sümboliks“, seda eriti olukorras, kus seesama logo on must-valgel kujul olnud Eestis registreeritud juba 25 aastat. Kaebaja leiab, et eristusvõime puudumise põhjenduste kombineerimine väidete alusel, et (a) taksoteenuses on kollane värv ja mustad ruudud levinud; ja (b) tarbijad on harjunud nägema ovaalseid logosid, ei ole piisav selleks, et kaebaja kaubamärgid lugeda eristusvõimetuiks, kuna kaebaja kaubamärkidel kujutatud logo on piisavalt unikaalne võrreldes kõigi teiste taksoteenuste logodega, millega Eesti tarbija on kokku puutunud.

Eeltoodust tulenevalt leiab kaebaja, et tema kaubamärkide registreerimine on kooskõlas KaMS § 9 lg 1 punktidega 2 ja 3. Juhindudes KaMS § 41 lõigetest 1 ja 6 ning TÕAS § 61 lg 2¹ punktist 1 ja lõikest 2¹ palub kaebaja komisjonil tühistada Patendiameti otsused selles osas, millega Patendiamet keeldus registreerimast taotlustega nr M201900496 ja M201900638 esitatud asendikaubamärke ning kohustada Patendiametit jätkama menetlusi komisjoni otsuses nimetatud asjaolusid arvestades. Samuti palub kaebaja tagastada kaebuse esitamise riigilõiv.

Kaebustele on lisaks riigilõivu tasumise maksekorraldusele lisatud väljatrükk TULIKA TAKSO veebilehelt koos piltidega Tulika taksoteenuste kohta, väljatrükkid Patendiameti kaubamärkide andmebaasist kaebaja registreeritud kaubamärkide „TULIKA TAKSO“ (reg nr 17450) ja „kujutiskaubamärk“ (reg nr 17483) kohta ning kaebaja asendikaubamärkide taotluste nr M201900496 ja nr M201900638 kohta, kaevatatud Patendiameti 28.08.2020 otsused nr 7/M201900496 ja nr 7/M201900638 koos otsustele eelnenud ekspertiisi käigus peetud kirjavahetustega.

14.12.2020 esitas Patendiamet komisjonile oma seisukoha kaebuste kohta. Patendiamet vaidleb kaebustele vastu ja leiab, et 28.08.2020 kaubamärgi osalise registreerimise ja osalise registreerimisest keeldumise otsused nr 7/M201900638 ning 7/M201900496, milles amet osaliselt keeldus asendimärkide registreerimisest kaebaja nimele KaMS § 9 lg 1 punktide 2 ja 3 ning § 39 lg 2 alusel, on seaduslikud ja põhjendatud.

Patendiamet märgib, et KaMS § 9 lg 1 p 3 eesmärgiks olev avalik huvi nõuab, et kõik tähised, mida on võimalik kasutada nende kaupade või teenuste, mille suhtes märgi registreerimist soovitakse, omaduste tähistamiseks, peavad jääma vabalt kasutatavaks kõigile ettevõtjatele selleks, et nad saaksid neid kasutada oma kaupade samade omaduste kirjeldamiseks (Euroopa Kohtu otsus C-363/99). Kaebaja on registreerimiseks esitanud asendimärgid, mis koosnevad sõiduauto esiüksel (mõlemal esiüksel taotluses nr M201900638) paiknevast kollasest ovaalset ja kolmest mustast ruudust. Patendiamet on seisukohal, et selline tähis näitab teenuste liiki. Patendiamet on ekspertiisi käigus tuvastanud, et kollane värv ja mustad ruudud on rahvusvaheliselt kasutatavad taksoteenuse sümbolid, mis on teada Eesti keskmisele tarbijale. Kollane värv ja must ruudustik on taksoteenuste tähistamiseks kasutusele võetud 1910. aastatel ning on jätkuvalt kasutusel nii maailmas kui ka Eestis. Patendiamet on esitanud kaebajale materjale, mis kinnitavad, et kollast värvi ja musti ruute kasutati taksoteenuste tähistamiseks ajal, mil Eesti kuulus Nõukogude Liidu koosseisu, ning et vähemalt kuus Eesti taksofirmat kasutab ka praegu taksoteenuste tähistamiseks kollase värvi ja musta ruudustiku kombinatsiooni. Lisaks kasutatakse kollast värvi ja ruudustikku taksoteenustega seotud kaupadel ja teenustel (nt mängutaksodel, trükistel). Seetõttu leiab Patendiamet, et Eesti tarbija on harjunud seostama kollast värvi ja musti ruute taksoteenusega. Samuti nähtub Patendiameti esitatud materjalidest, et Eesti taksoteenuste tähistamisel on tavaline kasutada sõiduki esiüksel paiknevat ja ovaalset logo. Seetõttu on registreerimiseks esitatud asendimärkide – kollane ovaal ja kolm musta ruutu sõiduki esiüksel – paigutus ning kuju Patendiameti hinnangul üldlevinud viisid taksoteenuste tähistamisel ega juhi tähelepanu kõrvale tähise kirjeldavalt iseloomult. Selliselt paigutatuna on tähis tajutav üksnes taksoteenusele viitava teabena. Lähtuvalt eeltoodust on Patendiamet seisukohal, et registreerimiseks esitatud asendimärkide puhul on tegemist tähistega, mis peavad jääma vabaks kasutamiseks kõigile ettevõtjatele, kes võivad seda vajada oma teenuste tähistamiseks. Patendiamet viitab siinkohal ekspertiisimenetluse käigus kaebajale esitatud materjalidele rahvusvaheliste taksoteenuste ja nende päritolu kohta, taksoteenuste kasutamise kohta Eestis ja nõukogudeaegses Eestis ning taksoteenuste kasutamise kohta taksoteenustega seotud kaupadel ja teenustel (nt mängutaksodel, taksoplafoonidel, taksoteenuste käsitlevatel raamatutel, taksoteenustega seotud teenustel).

Patendiameti hinnangul kinnitavad kaebajale esitatud materjalid, et kollane värv ja must ruudustik ning nende kombinatsioon on rahvusvahelised taksoteenuste sümbolid, mis on teada ka Eesti keskmisele tarbijale.

Patendiameti esitatud materjalidest nähtub, et nii kollane värv kui ka must ruudustik on taksode tähistamiseks kasutusele võetud 20. sajandi alguse Ameerika Ühendriikides, kollast värvi ja musti ruute kasutati taksode tähistamiseks nõukogudeaegses Eestis ning kasutatakse ka praegu nii maailmas kui ka Eestis. Materjalidest ilmneb, et Eestis on vähemalt kuus taksofirmat, kes kasutavad oma taksode tähistamiseks nii kollast värvi kui ka musta ruudustikku. Esitatud materjalidest on näha ka kollase värvi ja musta ruudustiku kasutamist taksodega seotud kaupadel ja teenustel (mängutaksodel jm). Seega kinnitavad Patendiameti hinnangul tema esitatud materjalid, et Eesti tarbija on harjunud seostama kollast värvi ja musti ruute taksoteenusega, mistõttu annab registreerimiseks esitatud tähis eelnimetatud teenuste osas tarbijale teavet üksnes selle kohta, et osutatakse taksoteenust.

Patendiamet märgib, et klassis 39 nimetatud teenuste *taksoteenused; taksoreserveerimisteenuste pakkumine mobiilirakenduste* kaudu puhul on tegemist otseselt taksoteenustega. Teenused *transport; autojuhteenused; autotransport, -veod; bussitransport, -veod; transpordi, sõidukite ettetellimine, reserveerimine; reisijatransporditeenuste korraldamine kolmandatele isikutele sidusrakenduse kaudu; transporditeave, transpordiinfo* on aga üldmõisted, mis hõlmavad ka taksotransporti, taksojuhteenuseid, taksode ettetellimist, taksoteenuste korraldamist sidusrakenduste kaudu ja taksotranspordiinfot. Kuna nimetatud üldmõisted hõlmavad taksoteenuseid, mille osas registreerimiseks esitatud tähised osutuvad Patendiameti hinnangul kirjeldavaks, ei ole tähised nendele teenustele kaubamärkidena registreeritavad.

Seoses KaMS § 9 lg 1 punktiga 2 märgib Patendiamet, et eristusvõime hindamisel osutatud sätte tähenduses tuleb arvestada esiteks kaupu ja teenuseid, mille tähistamiseks kaubamärgi registreerimist taotletakse, ja teiseks hinnata registreerimiseks esitatud tähise tajumist asjasse puutuva avalikkuse poolt (Euroopa Kohtu otsus C-363/99, p 34). Kuna klassis 39 nimetatud teenuseid võib tarbida igaüks, st tegemist ei ole spetsiifilisele sihtgrupile suunatud teenustega, on Patendiameti hinnangul asjaomaseks avalikkuseks kogu tarbijaskond, kelleks on vastava kauba või teenuse keskmine tarbija, kes on piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelik ning arukas. Seetõttu tuleb tähist analüüsida Eesti keskmise tarbija seisukohalt. Patendiamet on seisukohal, et kaebaja tähised on eelnimetatud teenuste osas kaubamärkidena eristusvõimetud. Taksoteenuse keskmine tarbija tunneb kollast värvi ja musti ruute kui taksoteenuse sümboleid, mille tõenduseks on Patendiamet esitanud kaebajale ka lisamaterjale. Lisaks on tarbija Patendiameti hinnangul harjunud sellega, et taksode logod on sageli ovaalse kujuga ning paiknevad sõiduki esiüksel. Eestis on tavaline kasutada taksoteenust pakkuva ettevõtja nime või logo takso esiüksel ning taksode logod on sageli just ovaalse kujuga. Patendiamet leiab, et taotletava tähise ükski element ei ole eristusvõimeline: nii ruudud, kollane värv, ovaal kui ka tähise paiknemine sõiduki esiüksel on taksode tähistamise üldlevinud viisid. Seega nähes sõiduauto esiüksel kollasel ovaalil musti ruute, mõistab tarbija, et tegemist on taksoga ega seosta seda kindla teenusepakkujaga.

Patendiamet ei nõustu kaebajaga, et amet ei ole hinnanud asjaomast keskmist tarbijat ja tema ootusi ning jätnud arvestamata, et rahvusvaheliselt kasutatavad taksonduse sümbolid on väga erinevad. Patendiamet leiab, et taksoteenuse keskmine tarbija on kogu Eesti elanikkond ning tarbija on taksoteenuse tarbimisel mõõdukalt tähelepanelik. Patendiameti esitatud materjalid näitavad, et kollane värv ja mustad ruudud on taksode tähistamiseks väga ammu kasutusele võetud ning rahvusvaheliselt tuntud ja kasutusel. Eesti ei ole maailmast ära lõigatud ning mõistlik on eeldada, et Eesti keskmisele tarbijale on üle maailma kasutatavad taksosümbolid tuttavad. Seda kinnitab asjaolu, et ruudustikku ning selle kombinatsiooni kollase värviga on taksode tähistamisel ka Eestis (sh Eesti kuulumise ajal Nõukogude Liidu koosseisu) pikka aega kasutatud ning kasutatakse praegugi. Lisaks seostab Eesti tarbija neid sümboleid taksoteenusega ka seetõttu, et on harjunud neid nägema taksodega seoses. Patendiamet märgib, et eeltooduga on varasemalt ka komisjon nõustunud, leides 18.07.2018 otsuses nr 1662-o, et teatud ruudustik – eelkõige ilma erikujunduseta must ruudustik valgel või kollasel taustal, kus mustad ja valged/kollased ruudud on vaheldumisi kujutatud – on rahvusvaheliselt, sh Eestis tuntud taksoteenuse sümbol. Kõike eelnevat arvesse võttes on Patendiamet seisukohal, et on põhjust arvata, et Eesti keskmisele tarbijale on kollane värv ja must ruudustik takso sümbolitena teada. Seost taksoteenusega tugevdab lisaks ka tähise paiknemine sõiduki esiüksel, mis on Eestis taksode tähistamise üldlevinud viis.

Patendiamet viitab, et kaebaja on ekspertiisimenetluses esitanud Patendiametile neli ajaleheartiklit selle kohta, et teised taksojuhid on püüdnud kasutada ära kaebaja kaubamärki, tarbijad aga on pöördunud pretensioonidega kaebaja poole. Patendiamet leiab, et esitatud ajaleheartiklite põhjal ei saa teha üldistavat järeldust tarbijate taju kohta. Esitatud ajaleheväljavõtted ei käsitle vaidluse esemeks olevaid kaubamärgitaotlusi. Materjalid näitavad ajavahemikus 2013–2019, s.o kuue aasta vältel esinenud nelja meediakajastust selle kohta, et tarbijat on eksitatud teenuste osutaja osas. Samas on info Patendiameti hinnangul ebamäärane ega luba teha kindlaid järeldusi takso sümboli

kaubamärgina tuvastamise osas. Patendiametile ei ole teada, milliseid konkreetseid tähiseid on tarbijad kaebaja seostanud, samuti ei selgu materjalidest, kas eksituse on põhjustanud taksode sarnane logo, autovärv või muu omadus. Näiteks 15.04.2013 ja 20.12.2019 artiklis on märgitud, et jäljendatakse Tulika takso valget värvi, ent käesoleva asendimärgi taotlus ei hõlma sõiduki värvi. Samuti ei ole kirjeldatud ei sõnaliselt ega piltide abil kaebaja logo. Puudub ka info, kui palju on olnud juhtumeid, mil tarbijad on eksitusse sattunud, ning kui suur on see tarbijaskond, keda silmas peetakse. Esitatud ebamääraste andmete alusel ei saa Patendiameti hinnangul teha üldistust vaidluse esemeks olevate kaubamärgitaotluste kohta ning Patendiametil puuduvad andmed, et tarbijad seostaksid kaubamärgitaotlustel esitatud tähiseid taotlustes nimetatud teenuste osas kaebajaga.

Patendiamet ei nõustu kaebaja väitega, et EUIPO juhend ja kohtupraktika kinnitavad, et kujutiskaubamärgi kirjeldavus on piiritletud ennekõike eluliste objektide (nt looma või inimese) elutruu kujutamise kaubamärgi koosseisus. Kujutiste kaubamärgina toimimist on põhjalikult ja pikaajaliselt analüüsitud Euroopa Kohtu ja Üldkohtu lahendites. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on registreerimiseks esitatud kujutis võimeline funktsioneerima kaubamärgina ainult juhul, kui eksisteerivad tunnused, mille abil tarbijal on võimalik tähist meede jätta ning kaupade ja teenuste päritolutähisena tajuda (Euroopa Üldkohtu otsus T-240/19, p 66 ja seal viidatud kohtupraktika: T-678/15, p 40 ja 41; T-291/16; T-829/17, p 44). Nii on Üldkohus kohtuotsusega T-240/19 keeldunud

andmast õiguskaitset kujutismärgile , leides, et tegemist on häiresignaalist või helinast teavitava kella sümboliga. Patendiamet osutab, et EUIPO ühisteatise eristusvõimet käsitleva ühise praktika kohta (CP3) on öeldud järgmist: „Kujutiselementi peetakse põhimõtteliselt kirjeldavaks ja/või eristusvõimeetuks, kui see on /---/ kaupade ja teenuste sümboolne/stiliseeritud kujutis, mis ei erine oluliselt nende kaupade ja teenuste tavapärasest esitusviisist.“ Selle põhjal, et EUIPO juhendis on esitatud mõned näited loomadest või inimestest, ei saa Patendiameti hinnangul teha järeldust, et kujutismärk ongi kirjeldav üksnes siis, kui on kujutatud elulisi objekte. Esiteks on EUIPO juhendi viidatud osas, mis käsitleb kaubamärkide kirjeldavust, näiteid ka elututest objektidest, mis on kaupade või teenustega seoses turul tavalised (nt sildid; kaalud juriidilistel teenustel jms). Teiseks on meelevaldne lähtuda nimetatud juhendi ühest lõigust ning laiendada seda kujutislike kaubamärkide käsitlemise üldisele praktikale.

Patendiamet ei nõustu kaebaja seisukohaga, et tema registreerimiseks esitatud asendimärgid hõlmavad ka sõiduki valget värvi. Patendiamet märgib, et kaebaja on esitanud registreerimiseks asendimärgid ning asendimärgi kujutamise nõuetele vastavad ka kaubamärgitaotlustel esitatud kaubamärgireproduktioonid. Patendiamet osutab, et kaubamärgimääruse § 19¹ lg 4 sätestab, et asendimärgi elemendid, mis ei kuulu registreeritava eseme juurde, tähistatakse visuaalselt katkend- või punktiirjoonega. Seega ei kuulu punktiirjoonega tähistatud element registreeritava eseme juurde, mistõttu ei saa selle värvi ka kaubamärgi värvide loetelus nimetada. Kuna taotluses esitatud kaubamärgi kirjeldus ja värvide loetelu ei olnud vastavuses märgi liigi ja reproduktiooniga, andis Patendiamet kaebajale tähtaja kaubamärgi kirjelduse ja värvide loetelu muutmiseks. Kaebaja ei soovinud kaubamärgi kirjeldust ja värvide loetelu muuta. Kuna kaubamärgi kirjeldus ja värvide loetelu ei ole kohustuslikud (kaubamärgimääruse § 15 lg 2), kustutas Patendiamet need eelmenetluse käigus taotlusest. Kaebaja soovis seejärel kaubamärgi liigi muutmist muuks märgiks ning värvide loetelu ja kaubamärgi kirjelduse säilitamist. Patendiamet kaubamärgi liiki ei muutnud, kuna kaubamärgi liigi muutmine ei ole põhjendatud ega asjakohane, kui kaubamärgi reproduktioon vastab taotluses nimetatud kaubamärgiliigile. Patendiamet märgib, et ta on kaebajale selgitanud, et punktiirjoonega tähistatud mootorsõiduk ega ka selle värv ei kuulu registreeritava tähise juurde ning mootorsõiduki värv ei ole määratletud. Punktiirjoonega tähistatud sõiduki esitamine reproduktioonil on vajalik üksnes asendimärgi asukoha näitamiseks. Ekspertiisi tegemisel lähtus Patendiamet taotlusel esitatud asendimärgist, milleks on kollasest ovaalst ja mustadest ruutudest koosnev tähis, mis on paigutatud sõiduauto vasakule esiuksele. Sõiduki täpne kuju ja värv ei ole seejuures määratletud, kuna Patendiameti hinnangul ei kuulu need registreeritava tähise juurde.

Patendiamet leiab, et taotletavate tähiste ükski element ei ole KaMS § 9 lg 1 p 2 tähenduses eristusvõimeline: nii ruudud, kollane värv, ovaal kui ka tähise paiknemine sõiduki esiuksele on taksode tähistamise üldlevinud viisid. Eesti keskmisele tarbijale on teada, et kollane värv ja mustad ruudud tähistavad taksoteenust, samuti on tarbija harjunud nägema taksode esiuksele takso logo, mis on sageli ovaalse kujuga. Kuna ovaal on lihtne geomeetriline kujund ning takso logode kujunduses sageli kasutusel, ei lisa see eristusvõimet üldiselt teadaolevatele taksosümbolitele, s.o kollasele värvile ja mustadele ruutudele. Tähisel puuduvad Patendiameti hinnangul elemendid, mille abil tarbija saaks eristada ühe teenusepakkuja taksoteenuseid teise teenusepakkuja taksoteenustest ning tarbija tajub tähist kui üldist taksoteenuse sümbolit.

Patendiamet ei pea asjakohaseks kaebaja poolset tähelepanu juhtimist sellele, et 1995. a on kaebaja nimele registreeritud kujutismärk nr 17483, millel on kujutatud musta ovaali ja kolme musta ruutu, s.t

mille graafiline kujutis on samasugune nagu vaidluse esemeks olevatel kaubamärgitaotlustel (lisandunud on üksnes ovaalse logo kollane taustavärv). Patendiamet on seisukohal, et kaubamärgi ekspertiisi tegemisel tuleb lähtuda kehtivast kaubamärgiseadusest ning käesoleval hetkel olemasolevatest ja vastava taotlusega seotud asjakohastest andmetest ja asjaoludest. Patendiamet osutab, et komisjon on 30.04.2013 otsuses nr 1349-o märkinud, et Euroopa Kohtu praktikas on selgitatud, et õiguskindluse ja hea halduse põhimõtte kohaselt peab iga registreerimistaotluse kontrollimine olema range ja täielik, vältimaks kaubamärkide alusetut registreerimist, ning et Patendiametil ei ole õigust tähist registreerida vaatamata sellele, et mõnele muule kaubamärgile on varasemalt õiguskaitse antud. KaMS §-s 9 sätestatud kaubamärgi absoluutsed keeldumised ei sõltu pelgalt Patendiameti või mõne rahvusvahelise kaubamärkide registreerimiseks pädeva asutuse varasemast otsusest, kuna sellest ei teki isikul subjektiivseid õigusi mõne teise kaubamärgi registreerimiseks. Patendiamet märgib, et Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine tuleb ühitada seaduslikkuse põhimõtte järgimisega (T-435/11), mis muu hulgas tähendab seda, et üksnes asjaolu, et teiste kaubamärkidega seotud juhtudel võis domineerida teistsugune lähenemisviis, ei tähenda varasema otsuse automaatset ülekandmist uutele taotlustele. Sellest tulenevalt peab tähise registreeritavust kaubamärgina hindama üksnes kehtiva kaubamärgiseaduse alusel, nagu seda on tõlgendanud ka Euroopa Liidu Kohus, ja mitte ameti varasema praktika alusel (T-36/01; C-37/03 P). Lisaks leiab Patendiamet, et ekspertiisi tegemisel tuleb silmas pidada taotlusega esitatud kaubamärgi reproduktsiooni kõiki elemente. Kaebaja varasem kaubamärk on must-valge kujutismärk, mille moodustavad vaid mustad ruudud ja must ovaal. Käesoleva vaidluse esemeks olevad kaubamärgitaotlused on aga asendimärgid, mille puhul mõjutavad tähise tajumist kaubamärgina nii tähise asend sõiduautol, värvikombinatsioon kui ka turul valitsev situatsioon taksode logode paigutuse ja kuju osas. Patendiameti hinnangul on taotletavate asendimärkide kõik elemendid asjassepuutuvate teenuste tähistamisel üldlevinud ning Patendiamet ei nõustu kaebaja väitega, et kollane värv üksnes suurendab tähise eristusvõimet. Kollane värv on taksoteenuse tähistamisel tavaline, seda eriti koos mustade ruutudega. Sõiduki valge värv ei puutu seejuures asjasse, kuna kaebaja asendimärkide puhul ei ole sõiduki värv määratletud ega ole registreeritavate tähiste osa.

Seoses kaebaja seisukohaga, et Patendiamet ei ole hinnanud kaubamärgi eristusvõimet reproduktsiooni tervikust lähtudes, vaid analüüsinud üksnes üksikuid märgi elemente ja abstraktset ideed taksoneiduse sümboolikast, märgib Patendiamet järgmist. Patendiamet on leidnud, et kaubamärk tervikuna näitab teenuste liiki, st konkreetne logo näitab kirjeldaval viisil, et tegemist on taksoteenusega üldiselt, mitte ühe konkreetse taksoteenuse teenuse kaubamärgiga. Patendiamet ei nõustu kaebajaga, et ameti seisukoht tugineb abstraktsel väitel kollase värvi ning musta ruudustiku kasutamisest maailma taksoneiduses. Patendiamet leiab, et on hinnanud kaubamärki kui tervikut, võttes arvesse nii selle kujunduselemente (kollane värv, mustad ruudud, ovaal) kui ka asendit sõiduki esiuksel, ning on leidnud, et just nimelt kõigi nende elementide koosmõjus puudub tähisel tervikuna eristusvõime kaubamärgina. Patendiamet on ekspertiisimenetluses esitanud kahe teate lisadena kaebajale materjale, mis kinnitavad, et nii kollane värv kui ka mustad ruudud on nii Eestis kui ka välismaal tuntud taksoteenuse sümbolid. Patendiamet on esitanud kaebajale materjale Eesti taksode logodest, millest nähtub, et logo paigutamine sõiduki esiukslele ning ovaalse kujuga (ja kollast värvi) logo kasutamine on taksodel väga tavaline. Lisaks on Patendiameti hinnangul ovaali puhul tegemist lihtsa geomeetrilise kujundiga, mis ei lisa taksosümbolitele (kollasele värvile ja mustadele ruutudele) eristusvõimet. Kollase ovaali must äär ei ole Patendiameti hinnangul sedavõrd silmatorkav element, et muudaks tähise üldmulje eristusvõimeliseks. Kaebaja viidet valgele taustavärvile peab Patendiamet aga asjakohatuks, kuna taotletavate tähiste taustavärv ei ole määratletud ega kuulu tähiste juurde.

Patendiamet osutab, et kaebaja mõonab, et registreerimiseks esitatud tähised on inspireeritud taksoneiduse sümboolikast, kuid seejuures on kaebaja hinnangul logo siiski piisava eristusvõimega ega ole otseselt kirjeldav – sh on registreerimiseks esitatud logo on piisavalt unikaalne võrreldes teiste taksode logodega, kollase värvi või ruudustiku motiivi kasutamine ei ole piisav lugemaks kaebaja logo kujunduse kirjeldavaks või eristusvõimetuks ning logo näol ei ole tegemist nt riiklikult või kohaliku omavalitsuse tasandil kinnitatud ja kõigile kohustuslikuks tehtud takso sümboolikaga. Patendiamet peab põhjendamatuks kaebaja seisukohta, et kaupu või teenuseid saavad kirjeldada üksnes tähised, mille puhul on tegemist riigi või kohaliku omavalitsuse kinnitatud kohustusliku sümboliga. Patendiamet märgib, et arvestada tuleb tarbija taju ning kui teatud sümbolit kasutatakse laialdaselt kindla teenuse tähistamiseks (nt paragrahvi märk või kaalud juriidilistel teenustel, peekriga madu farmaatsia- või meditsiiniteenustel), on põhjust arvata, et tarbija tajub sümbolit teenuse liiki näitavana ega pea seda ühe ettevõtja kaubamärgiks. Patendiamet leiab, et kaebaja tähis ei ole mingil moel ainulaadne ega sisalda ühtegi omapärast või meeldejäädavat elementi, mis annaks sellele minimaalse eristusvõime ja võimaldaks tarbijatel seda tajuda muul viisil kui lihtsalt taksoteenust osutavate sõidukite märgistamist. Kuna kaebaja tunnistab, et registreerimiseks esitatud tähised on inspireeritud taksoneiduse

sümboolikast, on Patendiameti hinnangul kaebaja seeläbi nõustunud, et kollane värv ja must ruudustik on üldiselt teadaolevad taksoteenuse sümbolid.

Patendiamet peab tõendamata ja vääraks kaebaja väidet, et kaebaja sõidukid (TULIKA TAKSO) on alati valget värvi. Osutades oma seisukohale lisatud fotole ühest kaebaja sõidukist (Tulika Premium), märgib Patendiamet, et internetis otsinguid tehes tuleb päevalvalgele fotomaterjal, mis tõendab, et logosid paigaldatakse ka mitmevärvilistele sõidukitele.

Kokkuvõtvalt märgib Patendiamet, et amet on kohustatud ekspertiisi raames välja selgitama, kas kaubamärgile on võimalik õiguskaitsset anda, st kas esinevad kaubamärgiseaduses sätestatud õiguskaitsset välistavad asjaolud. Euroopa Kohtu praktikast nähtub, ei registreerimistaotluste kontroll ei tohi olla pinnapealne, vaid see peab olema range, põhjalik ja täielik, et vältida kaubamärkide alusetut registreerimist, ning õiguskindluse ja hea halduse eesmärgil peab tagama, et ei registreeritaks kaubamärke, mille kasutamise saaks kohtus edukalt vaidlustada (Euroopa Kohtu otsused C-39/97, C-104/01, C-64/02, C-29/05, C-265/09). Patendiamet rõhutab, et kuivõrd kaubamärgi registreerimine annab selle omanikule õiguse keelata teistel isikutel kaubamärgiga identsete või sarnaste tähiste kasutamise samas tegevusvaldkonnas Eesti Vabariigi territooriumil, peab kaubamärgile ainuõiguse andmine olema õige ja õiglane ning kooskõlas avaliku huviga. Kõnealusel juhul oleks kaebaja asendimärkide registreerimine Patendiameti hinnangul ebaaus, ebaõiglane ning avalik huvi saaks kahjustatud. Registreeritav kaubamärk peab täitma oma päritolutähise põhiülesannet, andmata seejuures ebaoproportsionaalseid konkurentsieeliseid ning olema eristusvõimeline ning mitte kirjeldav. Eristusvõimetuid tähiseid ei saa monopoliseerida ja registreerida ühe isiku nimele.

Lähtudes eeltoodust ja tulenevalt KaMS § 9 lg 1 punktide 2 ja 3, § 39 lõiget 2 ja 3 palub Patendiamet komisjonil jätta kaebused rahuldamata.

Patendiameti seisukohale on lisatud osa kaubamärgitaotluste nr M201900496 ja M201900638 ekspertiisi käigus peetud kirjavahetustest ning foto Tulika Premium sõidukist.

15.12.2020 edastas komisjon Patendiameti seisukoha kaebajale ja andis ühekuulise tähtaja seisukohale vastamiseks. Kaebaja taotlusel pikendas komisjon vastamise tähtaega ühe kuu võrra kuni 18.02.2021.

18.02.2021 esitas kaebaja komisjonile vastuse seoses Patendiameti seisukohaga. Kaebaja märgib, et üldjoontes peegeldab Patendiameti poolt komisjonile esitatud seisukoht Patendiameti seisukohti ka taotluste läbivaatamise ajal, mistõttu käsitleb kaebaja hetkel üksnes selliseid küsimusi, mis kaebaja hinnangul vajavad Patendiameti vastuses erilist esiletoomist.

Kaebaja märgib, et Patendiamet on alles vastuses kaebustele selgitanud esmakordselt küsimust, miks Patendiamet ei nõustunud muutma kaubamärgi liiki („asendimärgi“ muutmine liigiks „muu kaubamärk“), leides, et kaubamärgi liigi muutmine ei ole põhjendatud ega asjakohane, kui kaubamärgi reproduktsioon vastab taotluses nimetatud kaubamärgiliigile. Kaebaja ei pea sellist põhjendust õigustatuks ega asjakohaseks – kui reproduktsioon vastab erinevate kaubamärgiliikide nõuetele, on kaebaja hinnangul taotlejal õigus valida registreerimise eesmärgile sobivaim kaubamärgi liik. Kaebaja soovis kaitsta ka logo taustavärvi (valge sõiduk) ja kui ilmnes, et Patendiameti seisukohast asendimärk seda ei võimalda, palus muuta kaubamärgi liigiks „muu kaubamärk“, mille puhul puudub takistus arvestada ka tausta (sõiduki) värvi. Patendiamet seevastu keeldus muutmast kaubamärgi liiki, samuti keeldus amet arvesse võtmast valget taustavärvi, seega Patendiamet keeldumine tõi kaasa kaebajale negatiivse tagajärje. Samas leiab kaebaja, et nagu nähtub ka ameti vastusest kaebustele, sisulist alust liigi muutmiseks keeldumiseks ei olnud. Selles kontekstis kõlavad kaebaja hinnangul eriti küüniliselt Patendiameti seisukohad keeldumisotsustes ja kaebustele esitatud vastuses, et „Patendiamet leiab, et asendimärk ei hõlma sõiduki valget värvi“, „Sõiduki valge värv ei puutu seejuures asjasse, kuna käesoleva asendimärgi puhul ei ole sõiduki värv määratletud ega ole registreeritava tähise osa“, „Taotleja viide valgele taustavärvile on aga asjakohatu, kuna taotletava tähise taustavärv ei ole määratletud ega kuulu tähise juurde“ jne.

Kaebaja palub komisjonil kujundada seisukoht, kas asendimärgi puhul saab taustavärv olla märgi osaks, sest punktiirjoon välistab kaitse alt vaid objekti (sõiduki väliskuju), millele asendimärk on paigutatud, kuid see ei tähenda, et asendimärgi taustavärv ei võiks olla kaitse eseme hulgas. Juhul, kui asendimärgi puhul taustavärvi arvestada ei saa, siis kaebaja leiab jätkuvalt, et Patendiamet oleks pidanud nõustuma kaubamärgi liigi muutmise ja kaubamärgiliik „muu kaubamärk“ võimaldaks arvestada ka taustavärvi (millele ka Patendiamet vastu ei vaidle).

Lisaks peab kaebaja oluliseks käsitleda Patendiameti seisukohta, mis seab kahtluse alla kaebaja hinnangul üldiselt teadaoleva asjaolu (mille kohta on kaebaja esitanud ka tõendeid), et TULIKA TAKSO sõidukid on ajalooliselt olnud kogu aeg valget värvi. Kaebaja leiab, et küüniline ja eluliselt ebausutav on Patendiameti püüe seda kahtluse alla seada, sh selle kohta tõendeid esitades (Patendiameti vastusele lisatud foto Tulika Premium sõidukist). Kaebaja juhib tähelepanu, et Patendiameti esitatu kujutab endast fotot TULIKA TAKSO valgest taksost, millel on sõiduki tagaosale kantud „Tulika Premium“ kaubamärgiga taksoteenuse reklaam. Kaebaja viitab seejuures, et tema kaebusele oli muu hulgas lisatud väljatrükk kaebaja veebilehelt koos piltidega Tulika taksode kohta, mis kajastab kaebaja erinevaid taksobrände, nende seas musta autoga Tulika Premium. Kaebaja leiab, et kui Patendiamet kasutab enda seisukoha õigustamiseks (et TULIKA TAKSO ei ole valge) näidet, kus sõiduk ei ole täielikult valge põhjusel, et sõidukile on paigutatud ajutine reklaam, on selline argument puhtalt otsitud õigustamiseks alusetut keeldumist. Kaebaja viitab kuvatõmmisele Google'i pildiotsingust, märkides, et ka see ilmestab üldiselt teadaolevat asjaolu, et Tulika Takso sõidukid on valget värvi.

Kaebaja lisab, et ta ei pea õigustatuks praeguses menetlusstaadiumis täiendavate tõendite esitamist Tulika Takso sõidukite valge värvi (üldiselt teadaoleva asjaolu) kohta komisjoni menetluses, kuna Patendiamet ei olnud seda asjaolu ekspertiisis valmis arvesse võtma. Seetõttu ei pea kaebaja asjakohaseks ka Patendiameti kriitikat kaebuse suhtes, nagu näiteks, kas liba-tulikad kopeerisid logo või sõiduki valget värvi (või mõlemat).

23.03.2021 esitas Patendiamet komisjonile vastuse kaebaja täiendavatele seisukohtadele. Patendiamet jääb täies ulatuses oma varasemate seisukohtade juurde, vaidleb kaebustele vastu ning leiab, et ameti otsused, millega osaliselt keelduti kaebaja asendimärkide registreerimisest, on seaduslikud ja põhjendatud.

Patendiamet peab oluliseks selgitada, et ekslik on kaebaja väide, justkui selgitaks amet alles vastuses kaebusele esmakordselt, miks Patendiamet ei nõustunud muutma kaubamärgi liiki. Patendiamet märgib, et asjakohased põhjendused on leitavad 28.08.2020 kaubamärgi osalise registreerimise ja osalise registreerimisest keeldumise otsuste nr 7/M201900496 ning 7/M201900638 punktis 2.1.

Patendiamet on jätkuvalt seisukohal, et kaebaja viide valgele taustavärvile on asjakohatu, kuna registreeritava tähise taustavärv ei ole määratletud ega kuulu tähise juurde. Patendiameti näide tähise paiknemisest mitmevärvilise sõiduki peal (s.o Tulika Premium näide) on toodud vastuargumendiks kaebaja väitele, et kaebaja (TULIKA TAKSO) sõidukid on alati valget värvi. Patendiamet leiab, et sellise lisatõendi väljatoomine on ilmselgelt kõigiti kooskõlas ausa, võrdse ja võistleva menetluse põhimõtetega.

Kokkuvõtvalt märgib Patendiamet, et on kohustatud ekspertiisi raames välja selgitama, kas kaubamärgile on võimalik õiguskaitset anda, st kas esinevad kaubamärgiseaduses sätestatud õiguskaitset välistavad asjaolud. Patendiamet rõhutab, et kuivõrd kaubamärgi registreerimine annab selle omanikule õiguse keelata teistel isikutel kaubamärgiga identsete või sarnaste tähiste kasutamise samas tegevusvaldkonnas Eesti Vabariigi territooriumil, siis peab kaubamärgile ainuõiguse andmine olema õige ja õiglane ning kooskõlas avaliku huviga. Kõnealusel juhul oleks kaebaja asendimärkide registreerimine ebaaus, ebaõiglane ning avalik huvi saaks kahjustatud. Registreeritav kaubamärk peab täitma oma päritolutähise põhiülesannet, andmata seejuures ebaoproportsionaalseid konkurentsieeliseid ning olema eristusvõimeline ja mitte kirjeldav. Patendiamet on vankumatult veendunud, et eristusvõimetuid tähiseid ei saa monopoliseerida ja registreerida ühe isiku nimele.

28.05.2021 esitas kaebaja komisjonile oma lõplikud seisukohad, milles kinnitas, et jääb kõigi oma kaebuses esitatud seisukohtade ja nõude juurde ning olles tutvunud Patendiameti poolt kaebuse menetluses esitatud seisukohtadega, soovib täiendavalt märkida järgmist.

Seoses kaubamärgi liigi määramise ja selle olulisusega märgib kaebaja, et kaubamärgina kaitstava tähise olemuse ja seega ka selle õiguskaitse mahu määratleb kaubamärgitaotleja taotluse esitamisel. Kaubamärgiseadus ega ükski muu õigusakt ei anna Patendiametile alust ega õigust taotluses esitatud kaubamärgi muuta või ümber kujundada, Patendiamet peab tegema otsuse sellise kaubamärgi kohta, mille registreerimiseks on taotlus esitatud. Kaubamärgitaotleja on kaubamärgi määratlemisel vaba eeldusel, et kaubamärgina kaitstavat tähist on võimalik esitada registris viisil, mis võimaldab pädevatel asutustel ja üldsusel teha kindlaks kaubamärgi õiguskaitse selge ja täpse ulatuse (KaMS § 6). Lisaks sätestab KaMS § 30 lg 1 p 9¹ nõude, et kaubamärgi registreerimise avalduses peab sisalduma märke

kaubamärgi liigi kohta, ning kaubamärgimääruse § 19¹ täpsustab vorminõuded eri liiki kaubamärkide kujutamisele. Seejuures on kaebaja hinnangul oluline tähele panna, et kaubamärgimääruse § 19¹ ei piira mingil moel taotleja võimalusi taotleda kaitset mistahes liiki, sh ka määruses eraldi kirjeldamata ehk „muud“ liiki kaubamärkidele, kui need vastavad KaMS §-s 6 sätestatud kujutatavuse eeldusele ja kaubamärgimääruse §-s 19 sätestatud kaubamärgi kujutamise üldnõuetele. Kaubamärgimääruse § 19 lg 2 rõhutab, et ehkki kaubamärgi liik ja reproduktsioon peavad olema omavahel vastavuses, ei piira see nõue kaubamärgi kujutamist kujul, mis võimaldab esitada kaubamärgi registris üldkasutatavat tehnoloogiat kasutades ja viisil, mis on selge, täpne, iseenesest täielik, kergesti kättesaadav, arusaadav, püsiv ja objektiivne.

Kaebaja leiab, et käesoleval juhul ongi kaebaja kaubamärkide registreerimise taotlustes esitanud nõude registreerida eelviidatud kriteeriumidele vastavad kaubamärgid. Kaebaja oli taotlustes kaubamärgi liigi määratlenud asendimärkideks, mille õiguskaitsse ulatuse täpsustas ta kirjeldusega kujul:

1) M201900496: „mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo kinnitatud valge sõiduki parempoolsele välisküljele“, lisaks on esitatud värvide loetelu kujul „valge; kollane; must“;

2) M201900638: „mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo kinnitatud valge sõiduki parempoolsele ja/või vasakpoolsele välisküljele“, lisaks on esitatud värvide loetelu kujul „valge; kollane; must“.

Seega on kaebaja nii reproduktsioonide kui kirjelduste ja värvide loeteluga üheselt määratlenud, millistele kaubamärkidele ta kaitset taotleb. Kirjeldus ja värvide loetelu vastavad reproduktsioonidel kujutatule. Patendiamet ei ole teinud taotlejale etteheiteid selle kohta, et kaubamärgid ei vastaks kujutatavuse eeldusele ja kaubamärgimääruse §-s 19 sätestatud kaubamärgi kujutamise üldnõuetele, järelikult kaubamärgid neile ka vastavad.

Patendiamet ei nõustunud kaebaja määratlusega kaubamärkide liigi osas, kuid see ei saa olla aluseks kaubamärkide endi muutmiseks, mis muu hulgas tuleneb ka kaubamärgimääruse § 19 lõikest 2. Patendiamet on aga valge värvi kui ühe kaubamärgi tunnuse kõrvaldamisega kaebaja kaubamärke muutnud. Kaebaja leiab, et erimeelsust liigi osas oleks olnud võimalik lihtsalt ja seaduslikult kõrvaldada asendimärgi olemuse teistsuguse tõlgendusega või kaubamärgi liigi määratlemisega „muuks liigiks“, nagu seda võimaldab kaubamärgimääruse § 19¹ lg 11 ning nagu soovis ka kaebaja.

Kaebaja on seisukohal, et kaubamärgiseadus ei piira asendimärkide värvide valikut ja asetust. Punktiirjoone kasutamisest ei saa tuleneda seisukohta, et reproduktsioonil kujutatud objektile ei võiks olla taustavärvi. Kaubamärgimääruse § 19¹ lõige 4 sätestab, et asendimärgi elemendid, mis ei kuulu registreeritava eseme juurde, tähistatakse visuaalselt katkend- või punktiirjoonega. Käesoleval juhul on punktiirjoonega tähistatud auto kontuurjoon, millele taotleja kaitset ei soovi. See aga, et valge värv on asendimärkide osa, ilmneb nii reproduktsioonidelt kui kirjeldustelt.

Kaebaja leiab, et tõlgenduse täpsustamise või kaubamärgi liigi muutmise asemel asus Patendiamet omavoliliselt ja õigusliku aluseta kaebaja kaubamärke ümber kujundama. Otsuses märgib Patendiamet „taotleja on registreerimiseks esitanud asendimärgi, mis koosneb sõiduauto esiuksel paiknevast kollasest ovaalst ja kolmest mustast ruudust“ (otsuse lk 2, ülevalt viies lõik). Samast loogikast lähtub kogu otsus, samuti kaebuse menetluse ajal esitatud Patendiameti seisukohad. Kaebaja ei ole aga selliste kaubamärkide registreerimist taotlenud, kaebaja kaubamärkidel on nii reproduktsioonidel kujutatud kui kirjeldustes märgitud valge värv kui üks kaubamärkide element. Ka kirjelduse kõrvaldamiseks puudus kaebaja hinnangul Patendiametil õiguslik alus. Seega on Patendiamet teinud ekspertiisi ja võtnud vastu otsused mitte nende kaubamärkide suhtes, mille kaebaja registreerimiseks esitas, vaid enda poolt loodud tähistes suhtes. Kaebaja leiab, et juba see on piisavaks aluseks kaebuse rahuldamiseks ning Patendiameti otsuste tühistamiseks.

Kaebaja rõhutab, et valge värv kui kaubamärgi element on kaebaja jaoks oluline. Kaebaja on menetluse käigus selgitanud, et valge taustavärv on üks olulistest elementidest, mille põhjal tarbijad kaebaja teenust teiste isikute poolt pakutavatest teenustest eristab. Kaebaja on selgitanud, et valge taustavärv on üks nendest elementidest, mida libataksod aktiivselt kasutavad, eksitades pahaaimamatuid tarbijaid, eriti turiste, kes loodavad kaebaja teenuse kõrgele kvaliteedile ja usaldusväärsusele.

Kaebaja kordab, et talle kuulub juba aastast 1993 registreeritud kaubamärk nr 17483, mis sisaldub ka taotletavates asendikaubamärkides – varasema kaubamärgina registreeritud kaubamärgi graafilise kujutis on sama nagu seda on esitatud ka vaatlusaluste kaubamärgitaotluse koosseisus, lisandunud on üksnes ovaalse logo kollane taustavärv. Registreerimise ajal kehtinud seaduse kohaselt andis

must-valge kaubamärgi registreerimine kaitse kõigis värvitoonides, mistõttu võib kaebaja hinnangul öelda, et varasemalt registreeritud kaubamärk hõlmas ka kollase ovaalse taustaga kaubamärgi kujutist. Kaebaja märgib, et selle kaubamärgi õiguskaitsset ja eristusvõimet ei ole kunagi kahtluse alla seatud.

Kaebaja viitab, et komisjon on varasemalt märkinud oma 19.05.2020 otsuses 1790-o, et kaebajal võib olla õigustatud ootus, et ka tema sarnase kontseptsiooniga kaubamärk registreeritakse sarnaselt Patendiameti senise praktikaga. Ka Euroopa Kohus on seaduslikkuse põhimõtte kõrval rõhutanud ka seda, et tulenevalt hea halduse ja võrdse kohtlemise põhimõttest peab võtma arvesse sarnaste taotluste kohta tehtud otsuseid ning uurima eriti tähelepanelikult, kas tuleb teha samaväärne otsus või mitte (C-51/10 P, p 74). Arvestades, et kaebaja hinnangul võisid Patendiameti esile toodud asjaolud ehk parimal juhul esineda varasema kaubamärgi registreerimise ajal ning on nüüdseks ajaloohõlma kadunud, ei ole kaebaja uute, sama eristavat elementi sisaldavate kaubamärkide registreerimisest keeldumine põhjendatud.

Kaebaja ei pea vajalikuks lõplikes seisukohtades üle korrata kõiki varem esitatud argumente, miks ei ole kaebaja hinnangul tema asendikaubamärgid kirjeldavad ja eristusvõimetud, kuid toob esile ja rõhutab muu hulgas järgmist. Patendiamet on otsuses ja kirjalikes seisukohtades korduvalt tuginenud komisjoni otsuses nr 1662-o väljendatud seisukohale (et ilma erikujunduseta must ruudustik valgel või kollasel taustal, kus mustad ja valged/kollased ruudud on vaheldumisi kujutatud, on tuntud taksoteenuse sümbol), mida aga kaebaja hinnangul on tsiteeritud osaliselt ja andes mõtte edasi ebatäpselt. Kaebaja toob esile, et osutatud komisjoni otsusest nähtub muu hulgas komisjoni seisukoht, et selliste sümbolite registreerimine kaubamärkidena ei pruugi tingimata olla välistatud eeldusel, et vastavad logod on kujundatud piisavalt eri- ja omanäolisteks. Kaebaja märgib, et seega on ka komisjon varasemalt rõhutanud, et tuleb teha vahet teataval sümboolikal ning selle sümboolika elemente kasutaval või neile viitaval, eristusvõimelisel kaubamärgil. Nagu näitavad ka Patendiameti enda toodud näited, on „teatud ruudustiku“ elemente kasutades võimalik luua palju erinevaid kaubamärke, mis turuolukorraga kursis oleva tarbija jaoks on eristusvõimelised ja konkreetsete ettevõtja teenusele osutavad.

Kaebaja osutab ka, et Patendiamet on oma otsused teinud küll KaMS § 9 lg 1 p 3 alusel, kuid argumentatsioonis tugineb amet sellele, kuidas teatavat kujundit, mis oma loomu poolest ei ole teenust kirjeldav, väidetavalt tavapärast kasutatakse. Patendiamet tsiteerib EUIPO ühisteatist CP3, mille kohaselt peetakse kujutiselementi põhimõtteliselt kirjeldavaks ja/või eristusvõimetuks, kui see on kaupade ja teenuste sümboolne/stiliseeritud kujutis, mis ei erine oluliselt nende kaupade ja teenuste tavapärasest esitusviisist. Kaebaja leiab, et selline kirjeldavus esineb näiteks juhul, kui kassi tõepärast kujutist kasutatakse loomatoidul või kala kujutist konservil – nii tekib otsene seos kauba otstarbe või liigi ja kaubamärgi kujundelemendi vahel. Ruudustiku ja taksoteenuse vahel selline naturaalne seos kaebaja hinnangul aga puudub, sest ruudustik ei ole oma olemuselt kuidagi seotud transporditeenusega ning Patendiamet tugineb oma põhjendustes viisile, kuidas seda on väidetavalt kasutama hakatud. Kaebaja märgib, et sellisel juhul ei saa olla tegemist mitte otsuse aluseks oleva KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamisega, vaid (vastavate eelduste täitmise korral) KaMS § 9 lg 1 p 4 kohaldamisega (s.o tähise muutumine tavapäraseks). Kaebaja on seega seisukohal, et kui Patendiamet leiab, et tähis ei ole registreeritav mitte põhjustel, mis tulenevad selle konkreetsest, otsesest ja pikemalt mõtlemata mõistetavast tähendusest, vaid mingitel muudel põhjustel, näiteks tulenevalt selle mingil kindlal viisil kasutamisest ja sellest, et tähis on muutunud tavapäraseks äripraktikas, siis tulnuks keelduda vastaval alusel (§ 9 lg 1 p 4) ja selle aluse kohaldamise eeldusi ka nõuetekohaselt tõendada.

Kaebaja leiab kokkuvõtlikult, et tema taotletavad kaubamärgid on olemuslikult eristusvõimelised kaubamärgid, mida Eesti keskmine tarbija ei taju Patendiameti väidetud tähenduses teenuse liiki näitavana.

01.07.2021 esitas Patendiamet komisjonile oma lõplikud seisukohad, milles teatas, et amet jääb täies ulatuses kõigi oma varem esitatud seisukohtade juurde, vaidleb kaebustele vastu ning leiab, et kaevatatavad keeldumise otsused on seaduslikud ja põhjendatud. Patendiamet palub jätta kaebused rahuldamata.

26.07.2021 ühendas komisjon kaebused nr 1971 ja 1972 ühte menetluse ja alustas kaebuste lõppmenetlust.

16.09.2021 teavitas kaebaja esindaja komisjoni, et seoses TULIKA TAKSO ühinemisega FORUS grupi ettevõtetega on kaubamärgitaotleja muutunud ja kaebuste esemeks olevate kaubamärkide taotlejaks on alates 02.09.2021 Move Group OÜ.

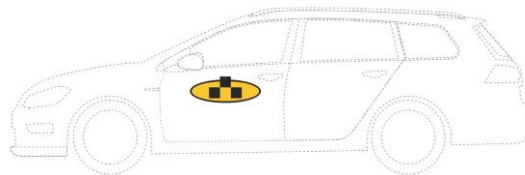
Komisjoni seisukohad ja otsus

Komisjon, tutvunud menetlusosaliste seisukohtadega ning hinnanud esitatud tõendeid kogumis, leiab järgmist.

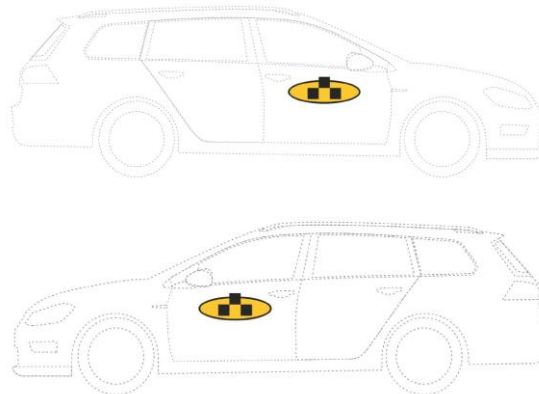
Kaebaja on esitanud kaebused Patendiameti 28.08.2020 otsuste nr 7/M201900496 ja nr 7/M201900638 peale, millega Patendiamet osaliselt keeldus taotlustega nr M201900496 ja M201900638 registreerimiseks esitatud kahe asendikaubamärgi registreerimisest tuginedes KaMS § 9 lg 1 punktides 2 ja 3 sätestatud õiguskaitset välistavatele asjaoludele. KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, millel puudub eristusvõime. KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis koosneb üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest tähistest.

Vaatluse all olevate kaebaja kaubamärkide reproduksioonid koos teenustega, mille osas Patendiamet kaubamärkide registreerimisest keeldus (keeldutud teenuste loetelu kummagi kaubamärgi puhul on identne), on järgmised:

Taotlus nr M201900496:

Taotlus nr M201900638:

Klass 39: transport; taksoteenused; autojuhiteenused; autotransport, -veod; bussitransport, -veod; transpordi, sõidukite ettetellimine, reserveerimine; reisijatransporditeenuste korraldamine kolmandatele isikutele sidusrakenduse kaudu; taksoreserveerimisteenuste pakkumine mobiilirakenduste kaudu; transporditeave, transpordiinfo.

Komisjon tähistab järgnevalt kaebuste esemeks olevad kaubamärgid nimetusega „asendimärk takso“, samas rõhutades, et KaMS § 12 lõike 1 kohaselt on kaubamärgi õiguskaitse ulatuse määramise aluseks selle (registrisse kantud või – käesoleval juhul – taotlustes sisalduv) reproduksioon, mitte kaubamärgile antav nimi, millega sellele bibliograafilisel eesmärgil viidatakse.

Patendiamet on kaebaja kaubamärkide registreerimisest eelnimetatud klassi 39 teenuste osas keeldunud põhjendustel, et kaubamärgid on nende teenuste omadusi kirjeldavad (KaMS § 9 lg 1 p 3) ja seega puudub kaubamärkidel ka eristusvõime (KaMS § 9 lg 1 p 2). Kaebaja Patendiameti otsustega ei nõustu ja leiab, et keeldumisotsused on ekslikud ega vasta KaMS § 9 lg 1 punktide 2 ja 3 normikoosseisule ning arvesse ei ole võetud kaebaja kaubamärgi pikaajalist kasutust ja varasemat registreerimist.

Patendiamet on KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaldamist (eristusvõime puudumine) põhjendanud samade argumentidega, millega KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamist (kaubamärgi kirjeldavus), s.t Patendiameti argumentatsioonist nähtuvalt tuleneb kaebaja kaubamärkide eristusvõime puudumine kaubamärkide kirjeldavusest ning iseseisvad eristusvõime puudumise asjaolud puuduvad. Seepärast käsitleb komisjon kõigepealt KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamise õiguspärasust.

Komisjon nõustub kaebajaga, et kaubamärkide „asendimärk takso“ registreerimisest keeldumine KaMS § 9 lg 1 punktist 3 tulenevatel õiguskaitset välistavatel asjaoludel ei ole põhjendatud. Komisjoni hinnangul ei sisalda kaebaja kaubamärgid üksnes elemente, mida saaks pidada keeldutud teenuseid kirjeldavaks KaMS § 9 lg 1 p 3 tähenduses. Menetlusosaliste esitatud seisukohtadest nähtuvalt taandub põhivaidlus kaebaja kaubamärkide kirjeldavuse küsimuses sellele, kas kaebaja kaubamärkides sisalduv n-ö malelaua mustrikt lähtuv ruudustiku kujutis – mustade ruutudega ja musta raamiga ümbritsetud kollane ovaalne logo – kirjeldab keeldutud klassi 39 teenuseid (üldistatult: *taksoteenused*). Komisjon leiab sarnaselt kaebajaga, et ruudustiku ja taksoteenuste vahel puudub olemuslik, naturaalne seos – ruudustik ei ole oma olemuselt kuidagi seotud taksoteenustega (ega muude transporditeenustega) ning seetõttu ruudustik iseenesest neid teenuseid ka ei kirjelda.

Komisjon ei nõustu kaebaja seisukohtadega kõnealuste kaubamärkide kirjeldavuse kohta kaebaja esile toodud põhjusel, et kujutiskaubamärgi kirjeldavus on piiritletud ennekõike eluliste objektide (nt looma või inimese kujutis) elutruu kujutamise ja kaubamärgi koosseisus, kaebaja asendimärkidel kasutatav logo ei ole aga elulise sümboli tõetruu kujutis. Komisjon leiab sarnaselt Patendiametiga, et selle põhjal, et näiteks EUIPO kaubamärkide alases juhendis on esitatud mõned näited loomadest või inimestest, ei saa teha järeldust, et kujutismärk on kirjeldav üksnes siis, kui on kujutatud elulisi objekte. Elulised objektid ei pruugi mõistagi olla ainult elavad olendid, kuigi kaebaja on tõenäoliselt termini *elulised objektid* all silmas pidanud just viimaseid. Samuti ei nõustu komisjon kaebajaga selles, et ruudustiku logo kirjeldavana käsitlemiseks peaks olema üheselt selge, et tegemist on mingi ametliku sümboliga. Komisjon leiab, et sümboli n-ö ametlikkus ei ole kirjeldavuse hindamisel oluline või määrava tähtsusega kriteerium ning kirjeldavad võivad olla ka tähised, mis ei ole „ametlikud sümbolid“. Eelviidatud küsimustes kaebajaga mittenoustumine ei ole samas aga olulise tähtsusega, kuna käesoleval juhul tuleneb kaebaja kaubamärkide mittekirjeldavus komisjoni hinnangul ilmsest tõsiasiast, et malelaua ruudustikku meenutaval logol puudub olemuslik seos taksoteenustega.

Komisjon leiab, et kaubamärkide „asendimärk takso“ käsitlemist mittekirjeldavatena ei väära ka Patendiameti viidatud EUIPO ühisteatis eristusvõimet käsitleva ühise praktika kohta (CP3). Ühisteatises CP3 on kujutiselementide kontekstis öeldud, et „*kujutiselementi peetakse põhimõtteliselt kirjeldavaks ja/või eristusvõimeetuks, kui see on /---/ kaupade ja teenuste sümboolne/stiliseeritud kujutis, mis ei erine oluliselt nende kaupade ja teenuste tavapärasest esitusviisist*“ (p B.3). Eeltoodu illustreerimiseks on ühisteatises toodud näited, kus näiteks (eriliselt stiliseerimata) kala kujutist kasutatakse kalakaupadega seoses ning sipelga kujutist kasutatakse kahjuritõrjeteenustega seoses. Nende näidete puhul on kujutiselement otseselt seotud vastavate kaupade või teenuste omadustega. Malelaua mustrit meenutaval ruudustiku kujutisel iseenesest samas komisjoni hinnangul analoogseid kirjeldavusel põhinevaid seoseid taksoteenustega ei ole.

Ruudustiku ja taksoteenuste vahel puudub seega selline kirjeldav seos, mis võiks õigustada KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamist. Patendiameti poolne keeldumine kaebaja kaubamärkide registreerimisest osa teenuste tähistamiseks KaMS § 9 lg 1 p 3 alusel on seetõttu põhjendamatu. Kuivõrd Patendiamet on ka kaebaja kaubamärkide eristusvõime puudumist, s.o KaMS § 9 lg 1 p 2 kohaldamist põhjendanud tulenevalt KaMS § 9 lg 1 p 3 õiguskaitset välistavatest asjaoludest, on samadel põhjustel põhjendamatu ka kaevataivate otsuste kohane keeldumine KaMS § 9 lg 1 p 2 alusel.

Komisjon märgib, et kaubamärgiga registreerimiseks esitatud tähise osas absoluutsete õiguskaitset välistavate asjaolude esinemist tuleb hinnata muu hulgas lähtuvalt vajadusest selgitada välja, kas tähisega on täidetud kaubamärgi põhieesmärk, milleks on ühe isiku kauba või teenuse eristamine teise isiku samaliigilisest kaubast või teenusest (KaMS § 3). Seejuures tuleb teha vahet, kas osutatud põhieesmärgi võimalik mittetäitmine on tingitud tähise olemuslikust kirjeldavusest (KaMS § 9 lg 1 p 3) või muudest asjaoludest, näiteks tähise muutumisest tavapäraseks (KaMS § 9 lg 1 p 4). Seejuures võivad olenevalt asjaoludest olla võimalikud järgmised stsenaariumid:

1) tähis on nii kirjeldav kui ka muutunud tavapäraseks (kuna kirjeldavaid tähiseid on sageli ka pikaajaliselt kasutatud erinevate isikute poolt kirjeldavas tähenduses) – sellisel juhul saab Patendiamet ekspertiisil valida, kas tugineda üksnes KaMS § 9 lg 1 punktile 3, üksnes KaMS § 9 lg 1 punktile 4 või mõlemale keeldumisealusele;

2) tähis on üksnes kirjeldav (kuna tähis võib olla kirjeldav olenemata sellest, kas ja kui palju on kaubamärgitaotluse esitamise ajaks teisi isikuid, kes sama/sarnast tähist kasutavad – vt ka näiteks

Euroopa Kohtu otsus C-191/01 P, p 32) – sellisel juhul on ekspertiisis asjakohane tugineda üksnes KaMS § 9 lg 1 punktile 3;

3) tähis on üksnes tavapäraseks muutunud (kuna tähis võib olla muutunud tavapäraseks olenemata sellest, kas ta olemuslikult kaupu või teenuseid kirjeldab) – sellisel juhul on ekspertiisis asjakohane tugineda üksnes KaMS § 9 lg 1 punktile 4.

Komisjon leiab, et käesoleval juhul on kaebaja kaubamärkide registreerimisest keeldumisel Patendiameti kogu argumentatsiooni lähtekohaks tegelikult eeltoodud loetelu punktis 3 viidatud asjaolud. Nähtuvalt Patendiameti ekspertiisis ja kaevatavates otsustes esitatud seisukohtadest tugineb Patendiamet oma põhjendustes viisile, kuidas malelaua mustrist lähtuvat ruudustiku kujutisi on teiste isikute poolt praktikas kasutatud ning kuidas sellest tulenevalt tarbijad tähist tajuvad, mis võib tähendada, et kaebaja kaubamärkides sisalduv logo on muutunud tavapäraseks (KaMS § 9 lg 1 p 4). Seda ilmestab näiteks Patendiameti seisukoht, et tarbija on harjunud seostama kollast värvi ja musti ruute taksoteenusega. Patendiameti põhjendused ja tõendid ei võimalda järeldada, et kaebaja tähis ise, oma olemuselt kirjeldab kaubamärgitaotlustes nimetatud teenuseid (KaMS § 9 lg 1 p 3). Komisjoni hinnangul on Patendiamet seega kaevatavates otsustes kvalifitseerinud kaebaja kaubamärkide potentsiaalse õiguskaitset välistava asjaolu valesti ning sellest tulenevalt ka kogu ekspertiisi läbi viinud valedel alustel. Ainuüksi seetõttu on kaevatavad Patendiameti otsused komisjoni hinnangul põhjendamatud ja kuuluvad tühistamisele. Komisjon ei saa käesoleval juhul anda hinnangut, kas kaebaja kaubamärgid võivad olla tavapäraseks ning kas sellest tulenevalt võib olla põhjendatud kaebaja kaubamärkide registreerimisest keeldumine KaMS § 9 lg 1 p 4 alusel, kuna nimetatud keeldumiselusele ei ole Patendiamet tuginenud ning Patendiameti otsused ei ole selles osas kontrollitavad.

Komisjon peab tähelepanuväärseks, et kaebaja on juba oma kaubamärkide ekspertiisimenetlustes viidanud, et kui Patendiameti hinnangul tajub asjaomane Eesti tarbija kaebaja kaubamärke standardse, tavapärase taksoteenuse tähisena, tuleks seda ka vastavalt KaMS § 9 lg 1 p 4 nõuetele tõendada (kaebaja 21.01.2020 vastused nr TM11065EE00 ja TM11108EE00 Patendiameti teadetele, mõlemas lk 3). Patendiametil oli seega juba ekspertiisimenetluste kestel võimalik kaebaja vastavale seisukohale omapoolne hinnang anda ning vajadusel ekspertiisi edasist käiku korrigeerida. Patendiamet on otsustanud aga kaebaja sellekohast seisukohta ignoreerida, seda komisjoni hinnangul õigustamatult.

Komisjoni käesoleva otsuse järgselt jätkatavates menetlustes tuleb Patendiametil kujundada seisukoht, kas kaebaja kaubamärgid „asendimärk takso“ on muutunud tavapäraseks KaMS § 9 lg 1 p 4 tähenduses. Kui Patendiamet peaks asuma seisukohale, et kaebaja kaubamärkide registreerimine on õigusvastane tulenevalt KaMS § 9 lg 1 punktist 4, tuleb Patendiametil oma seisukohta ka vastavalt põhjendada ja tõendada. Komisjoni hinnangul on seejuures oluline arvesse võtta muu hulgas järgmist.

Esiteks, kui Patendiamet peaks leidma, et seoses taksoteenustega on tavapäraseks kujunenud malelaua mustrist lähtuvate ruudustike kasutamine kui selline, tuleb eraldi hinnata, kas ka konkreetselt kaebaja kaubamärkides sisalduv logo on tavapäraseks (näiteks tulenevalt sellest, et kaebaja logo ei ole kujundatud piisavalt omanäoliseks). Komisjon märgib, et kuna Patendiamet ei ole seni kaebaja kaubamärkide tavapärasusele kui õiguskaitset välistavale asjaolule tuginenud, ei saa ka komisjon käesoleval ajal kujundada seisukohta, kas kaubamärkide „asendimärk takso“ käsitlemine tavapärastena on põhjendatud või mitte.

Teiseks tuleb ekspertiisimenetluse jätkamisel hinnata kaebaja registreeritud kujutiskaubamärgi nr 17483 (taotluse kuupäev 28.05.1993, registreerimise kuupäev 20.10.1995) võimalikku mõju kaubamärkide „asendimärk takso“ käsitlemisele tavapärastena. Komisjon mõnab, et pelgalt varasemate kaubamärgiregistreeringute olemasolu ei saa olla automaatselt hilisemate kaubamärkide registreerimise õigustuseks (nagu on leitud ka näiteks Euroopa Kohtu otsuses C-37/03 P, p-d 47-49). Siiski tuleb käesoleval juhul silmas pidada, et kaubamärkide „asendimärk takso“ keskse elemendiga põhimõtteliselt identne tähis on olnud registreeritud käesolevaks ajaks juba üle 25 aasta, seda komisjonile teadaolevalt ilma, et kaubamärk oleks põhjendanud vaidlusi võimalike absoluutsete õiguskaitset välistavate asjaolude esinemisega seoses. Seejuures on kujutiskaubamärk nr 17483 registreeritud must-valgena, mis tulenevalt toona kehtinud kaubamärgiseadusest tähendab, et nimetatud kaubamärk annab ainuõiguse keelata kaubamärgi kasutamist kolmandate isikute poolt mis tahes värvikombinatsioonides (kaubamärgi nr 17483 registreerimise ajal 20.10.1995 kehtinud Eesti Vabariigi kaubamärgiseaduse § 6 lg 2 sätetas, et must-valgena registreeritud kaubamärk on õiguslikult kaitstud mis tahes värvikombinatsioonis). Seega on kaebaja registreeritud kaubamärk nr 17483 mõnes mõttes n-õ geneerilisemgi kaubamärkide „asendimärk takso“ keskse elemendiga võrreldes ja on kaitstud lisaks kõikvõimalikele muudele värvikombinatsioonidele ka kollase taustavärviga. Eeltoodud asjaoludel võib komisjoni hinnangul olla mõju sellele, kas kaebaja

kaubamärke „asendimärk takso“ tuleb käsitleda tavapärastena. Komisjon rõhutab, et KaMS § 9 lg 1 punkt 4 välistab sellise kaubamärgi õiguskaitsese, mis koosneb üksnes tavapäraseks muutunud tähistest või andmetest.

Kolmandaks, kui Patendiamet pärast kõigi asjaolude kaalumist leiab, et kaebaja ruudustiku logo on tavapärane (ja seetõttu on tavapärased ka kaebaja kaubamärgid „asendimärk takso“ tervikuna), tuleb Patendiametil hinnata, kas kaebaja kaubamärgid võivad olla taotluste esitamise kuupäevaks kasutamise tulemusena omandanud eristusvõime või saanud üldtuntuks, millisel juhul KaMS § 9 lg 2 kohaselt ei kohaldata KaMS § 9 lg 1 punktides 2–4 sätestatud. Nimelt on kaebaja nii ekspertiisimenetlustes kui ka komisjoni menetluses väljendanud seisukohta, et kaebaja kaubamärgid on tuntud ja mainega, et erinevate meediaväljaannete artiklite põhjal saab järeldada, et Eesti tarbijad tajuvad kaebaja sümboolikat just kaebaja kaubamärkidena ning et oluline on kaebaja sümboolika järjepidev kasutamine just valget värvi sõidukitel. Komisjon mõnab, et kaebaja oleks ka enda initsiatiivil saanud ekspertiisimenetlustes esitada tõendeid oma sümboolika (eriti ruudustiku logo) võimaliku omandatud eristusvõime või üldtuntuse kohta. Siiski, tulenevalt hea halduse põhimõttest oleks ka Patendiamet võinud juhtida kaebaja tähelepanu, et kui kaebaja leiab oma sümboolika olevat näiteks tuntud ja mainega, siis KaMS § 9 lg 2 kohaldamiseks on vaja vastavate asjaolude tõendamiseks tõendeid esitada. See oluks kooskõlas ka Euroopa Kohtu praktikas väljendatud põhimõttega, et registreerimistaotluste kontroll peab olema range ja täielik (nt C-104/01, p 59), mille olulisust on ka Patendiamet ise toonitanud. Komisjoni käesoleva otsuse järgselt jätkatavates ekspertiisimenetlustes tuleb Patendiametil vajadusel anda kaebajale võimalus esitada tõendeid selle kohta, kas kaebaja kaubamärkide osas võib olla alust kohaldada KaMS § 9 lõiget 2.

Kaebaja ja Patendiamet vaidlevad ka selle üle, kas asendimärgi puhul võib punktiirjoonega ümbritsetud objektil olla taustavärv. Komisjon leiab, et ei seadus ega kaubamärgimäärus sea piiranguid taustavärvide kasutamisele asendimärkide koosseisus. Kaubamärgimääruse § 19¹ lõikes 4 sätestatu, et „*elemendid, mis ei kuulu registreeritava eseme juurde, tähistatakse visuaalselt katkend- või punktiirjoonega*“, tähendab komisjoni hinnangul seda, et objekt, millele asendikaubamärgis tähis/element on asetatud – käesoleval juhul sõiduauto konkreetne väliskuju – ise ei kuulu kaitse alla. Eeltoodu ei piira aga objektil taustavärvi või -värvide kasutamist, kusjuures komisjoni hinnangul on taustavärvide kasutamise võimalus ka tähtis ja vajalik, kuna paljudel juhtudel võib asendimärgi puhul oluline olla just see, kuidas mingile asendimärgi taustaobjektile paigutatud element suhestub seal olevate teiste elementidega, kaasa arvatud värvidega. Komisjon märgib, et kui nõustuda Patendiameti käsitlemisega, mille kohaselt asendimärgi taustaobjektile taustavärve olla ei või, võiks tekkida ka küsimus, miks peaksid mis tahes muud punktiirjoone sisse jääval alal paiknevad objektid (käesoleval juhul kaebaja ruudustiku logo) kuuluma registreeritava eseme juurde, mis omakorda viiks küsimuseni, mis siis üldse asendikaubamärgi puhul registreeritava eseme juurde kuuluda saaks. Komisjon leiab, et kaubamärgimääruse § 19¹ lg 4 mõte ei ole ilmselgelt olnud välistada katkend- või punktiirjoone sisse jäävat sisu n-õ kaitse alt, mis omakorda tähendab, et puudub alus käsitleda erinevalt katkend- või punktiirjoone sisse jäävaid värve seal olevate muude elementidega (nt logod) võrreldes. Komisjoni käesoleva otsuse järgselt jätkatavates ekspertiisimenetlustes tuleb Patendiametil lähtuda sellest, et kaebaja asendimärkidel on taustavärv ning see värv on valge, kuivõrd see nähtub nii kaubamärkide reproduktsioonidelt kui ka sellega kooskõlas olnud kaebaja esitatud (algsetest) kaubamärgikirjeldustest ja värvide loeteludest.

Lisaks eeltoodule leiab komisjon, et Patendiameti poolne keeldumine muuta taotletud kaubamärkide liik asendimärgist muud liiki märgiks on olnud õigustamatu juba sel põhjusel, et selle keeldumise põhjust ei olnud taotlejale piisavalt selgitatud. Patendiameti põhjendus, et kaubamärgi liigi muutmise ei ole põhjendatud ega asjakohane, kui kaubamärgi reproduktsioon vastab taotluses nimetatud kaubamärgiliigile, ei ole komisjoni hinnangul üksinda piisav. Selles ei ole arvestatud võimalusega, et isegi kui reproduktsioon vastab (algses) taotluses nimetatud kaubamärgiliigile, ei pruugi see samal ajal olla vastuolus ka mõne muu kaubamärgiliigi määratlusega.

Kõigest ülaltoodust tulenevalt leiab komisjon, et kaebused on põhjendatud, kuuluvad rahuldamisele ning Patendiametil tuleb jätkata kaubamärkide „asendimärk takso“ menetlusi komisjoni käesolevas otsuses toodud põhjendusi arvestades. Seejuures tuleb aluseks võtta kaubamärgitaotlused nende esialgsel kujul koos nendes sisalduvate kirjelduste ja värvide loeteludega.

Kuna kaebused rahuldatakse, makstakse kaebajale tagasi kaebuste esitamisel tasutud riigilõivud kogusummas 320 eurot (TÕAS § 61 lg 2²).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes TÕAS §-st 61 ning KaMS § 9 lg 1 punktidest 2 ja 3 otsustas komisjon:

- 1) kaebused rahuldada, tühistada kaubamärkide „asendimärk takso“ (taotlus nr M201900496) ja „asendimärk takso“ (taotlus nr M201900638) kohta tehtud Patendiameti 28.08.2020 otsused nr 7/M201900496 ja nr 7/M201900638 ning kohustada Patendiametit jätkama menetlusi komisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades;**
- 2) maksta kaebajale tagasi kaebuste esitamisel tasutud riigilõivud.**

Riigilõivude tagasi saamiseks tuleb kaebajal käesoleva otsuse jõustumise järgselt esitada vastav riigilõivude tagastamise avaldus Patendiametile.

Kaebaja võib esitada kaebuse komisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kahe kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses, kaasates puudutatud isikuna Patendiameti. Kaebaja teavitab viivitamata komisjoni kaebuse esitamisest.

Kui kaebust ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kahe kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui kaebus esitatakse, kuid kohus ei võta seda menetlusse, jätab kaebuse läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Sulsenberg

Tanel Kalmet

Anneli Kapp